

NAPREJ

— Glasilo jugoslovanske socialne demokratične stranke —

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna petlet vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglaš in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Ženska volilna pravica v ogrskem državnem zboru.

Pri razpravi o volilni pravici v ogrski državni zbornici je stavil ministrski predsednik dr. Wekerle naslednji predlog:

Državnozbornsko volilno pravico ima vsaka žena, ki ustreza poleg v § 2. navedenim splošnim zahtevam morda še kake od naslednjih zahtev.

1. Uspešno absolviranje štirih meščanskih ali štirih srednješolskih razredov.

2. Žena ali vdova po možu, ki je z uspehom dovršil najvišji razred kake srednje šole ali enakovrednega zavoda.

3. Dekle ali vdova ali postavno ločena žena, ki izvršuje gospodarski, industrijski ali komercialni poklic in ki plačuje ali v enem davčni vrsti ali v več davčnih vrstah skupaj, v eni ali več občinah najmanj sto kron direktnega državnega davka.

V debato o tem predlogu so posegli zastopniki najrazličnejših strank in iz več ali manj reakcionarnih izjav se je razvidelo jasno, da boj za žensko volilno pravico že dolgo ni več boja političnih strank med seboj, v prvi vrsti tedaj kosček razrednega boja.

Govorniki, ki so posegli v debato, in katerim Wekerlov predlog ni povšeči, so vložili nekaj izpreminjivalnih predlogov, iz katerih je razvidno, da niso temeljni nasprotniki ženske volilne pravice, temveč hočejo jo le imeti za svoje namene.

Wekerlejev predlog hoče žensko volilno pravico kot zelo sposobno sredstvo za očiščenje meščanstva. Tak dozdevni napredek, kakor je priznanje delne ženske volilne pravice, je pravzaprav poslabšanje volilne pravice sploh, kajti dočim dobe s tem meščanske stranke z glasovi žen veliko pomoč, ostanejo velike mase ljudstva, katerim je volilna pravica že brez tega s pogojem uspešnega absolviranja štirih ljudskih razredov pristrižena, omejene na glasove moč.

Bela Landavec od ljudske stranke ne vidi kot pravilno, da dobe žene na podlagi kvalifikacije svojih mož volilno pravico. Zagovarja volilno pravico družino vzdržujočim žen ali takih, ki obdelujejo najmanj osem oralov.

Ta predlagatelj bi rad koristil z žensko volilno pravico svoji stranki. Malo bolj demokratičen, kakor Wekerlejev, napravi njegov predlog majhen skok v agrarno stran. Isto velja o predlogu poslanca Ladislava Fenyesa. Ta je izjavil, da zasleduje Wekerlejev predlog razredno gospodstvo. Predlog Telesky, ki hoče priznati volilno pravico le družino vzdržujočim ženam, daje prednost samostojnim ženam. On predlaga, da dobe volilno pravico vse žene, ki obdelujejo najmanj osem oralov.

Največjo hinavščino je uganjal seveda grof Štefan Tisza. Izjavil se je proti ženski volilni pravici. Politika naj se ne zanaša v družine. V resnici je ljudstvo proti ženski volilni pravici. Politika je stvar moža. Ženo, naj se ne spravlja v valove političnih bojev.

Politika drugih pa se sme zanesti v družine. Ali se ne bo zanesla, če se bodo kot posledica Tiszove politike, ki nam je prinesla vojno, iztrgali možje ali sinovi iz družin, da se morda ne vrnejo ali pa le kot pohabljeni? Ali se ne bo, ako spominja v vsaki družini damadan huda lakota na Tiszovo politiko? Nihče bi ne bil bolj vesel, kakor mi, ako bi ne bil grof Tisza zanesel svoje politike v družine. Ako danes zahtevamo volilno pravico, ako bi dobil en del žen na Ogrskem volilno pravico, tedaj nam bo služilo to, da izbrišemo zopet posledice Tiszove politike, da vojno kugo in lakoto iz družin.

Volilna pravica privilegijev pa nam more malo koristiti v tem boju.

Edini govornik v ogrski poslanski zbornici, ki je ugovarjal proti temu, da bi bile žene iz ljudstva izključene od volilne pravice, je bil poslanec Štefan Szabo.

Uvedbo ženske volilne pravice na Ogrskem moremo smatrati šele potem kot napredek, ako se postavlja saj na tisto podlago, kakor možu dana volilna pravica (štiri ljudsko-šolski razredi ali znanje ogrskega jezika), ker se s tem dosega le premoč meščanskih strank, prednost posedujočih razredov. S svojim nežnim čutom: »Žene naj se ne spravlja v valove političnih bojev«, naj nas grof Tisza ne obdaruje. Žene, ki se vozijo kot rudarke v jamo, ki delajo kot tržakinje v municijskih tovarnah, ki so utrjene v gospodarskem in strokovnem boju, te bi politični boj lahko prenesle, in sicer za to, da se sploh oprostite dnevnega boja proti lakoti, borenja v težkem delu za golo življenje sebe in svojih otrok in da se končno rešijo gospodarskega in strokovnega boja.

In vršilo se je glasovanje. Predlog ministrskega predsednika glede ženske volilne pravice je bil odklonjen s 96 proti 161 glasovom. Proti je glasoval pretežni del delovne stranke in mali posestniki, zanj pa vladna stranka, Andrassyjeva in Karolyjeva skupina, saksionski poslanci kakor tudi nekaj članov delovne stranke. Predlog poslanca Balogha za dovolitev volilne pravice ženam je bil odklonjen s 106 proti 146 glasovom. Predlog grofa Julija Andrassyja, naj se ženska volilna pravica izroči v obliki posebnega zakonskega načrta še letos državnemu zboru v pretres, je bil odklonjen s 96 proti 156 glasovom. Vsi ostali, žensko volilno pravico zahtevajoči predlogi, so bili odklonjeni.

Demokracija se jim studi.

Nemčija je od vseh kulturnih držav med najbolj nedemokratičnimi. Tuintam se pri nas seveda to taji. Mnogo mož in žen, ki hočejo hvaliti in slaviti »nemško svobodo«, dobe pri nas vse polno demokratičnih naprav in imenujejo, če mogoče, kot »kronanje poslopja« šolsko in bramboro dolžnost. Nato seveda odgovorijo vsak izobrazeni inozemec ravnotako kakor vsak demokratično misleči Nemec porogljivo smejoče: Kako je z enotno šolo? Kako se Vam sanja o enoletnem privilegiju?

Poglejmo rajše stvari na dno in priznajmo minno: kljub državnozbornski volilni pravice smo še A-B-C-darji v demokraciji.

Vsekakor: Demokracija je na pohodu. Ves svet pretresa s silo naravnega zakona. Nemška Prusija se ne bo mogla odtegniti temu političnemu naravnemu zakonu. Vprašanje ni: če; temveč le: kdaj?

To občutijo naši reakcionarci sami. In ker jih je strah pred dobo, ki bo njihovi oblasti napravila konec enkrat za vselej, radi tega iščejo, da bi jo kolikor mogoče zavlekli. V teh časih narodnega navdušenja se jim ne zdi za ta namen ničesar prikladnejšega, kakor raztrositev legende: demokracija pri nas pomenja v jedru zmago naših sovražnikov.

Popolnoma v zavesti ciljev delajo gospodje po receptu, ki ga je prinesla »Kreuzzeitung« z naslednjimi stavki:

Angleški tednik je pisal pred kratkim, da bi se z demokratično Nemčijo pač mogel skleniti sporazumen mir, z vojaško pa le, če kapitulira. V demokratizaciji Nemčije vidijo nasprotniki s tem ravnotista poročstva za njeno oslabitev, kakor v najtrših mirovnih pogojih.

Ni mogoče dobro, na manjšem prostoru napisati več politične neslanosti.

Majhna reakcionarna manjšina v Angliji, ki ravnotako dobro deluje na ponižanje Nemčije, kakor pri nas stremijo Vsenemci na ponižanje Anglije, niti ne misli nato, da bi želela demokratizacijo Nemčije. Imperialisti okrog »Morning Post« izjavljajo večkrat pri vsaki priliki, da ostane Nemčija, kakršnokoli ustavo naj že ima, nevarnost, ki se more odstraniti le z sredstvi sile. Oni nočejo demokratizacijo Nemčije, temveč razdemokratizacijo Anglije, njeno »prusifikacijo«. Zavdajo nas naše zunanje politike, ki jo hočejo prenesti v njihovo deželo.

Demokratije nasprotno v Angliji in Združenih državah, pacifisti, večji del delavskih voditeljev — vsi si vsekakor žele naše demokratizacije. Da, mnogo izmed njih jih v resnici misli, da brez te demokratizacije ne more priti do hitrega, še manj pa do trajnega mira. Store li to iz hudobije, in rafiniranega preračunavanja? Ker vidijo v demokratični Nemčiji oslabljeno Nemčijo?

Ko bi se vendar že hoteli odvaditi, da ne bomo zrli v vsakem izražanju mnenja kakršnokoli skrito zahrbtnost in nesramnost! Anglo-saški demokratije in pacifisti so ravnotisti kakor naši nemški demokratije in pacifisti tudi. Gotovo oni hočejo blagor svojega ljudstva. Vendar oni hočejo preko vsega blagor vsega človeštva vstevši nemškega naroda. Ničesar jim ni bolj tuje kakor misel, da bi morali biti »dedni sovražniki«, narodi, ki so poklicani k temu, da bi se medsebojno stalno sovražili. Oni so tako »kramarski«, da si domišljujejo, da bi se godilo njihovi deželi najbolje, ako žive z vsemi deželami v miru in prijateljstvu.

Da, ti idealisti so tudi realni politiki. Oni nočejo nobenega silovitega, temveč spoznane mir. Zakaj za vsakim silovitim mirom zro nevarnost prihodnjih vojen in v tem potrebo militarizacije svojih dosedaj nevojaških narodov, trajno obloženje z osebnim prisiljenjem in strašnimi vojaškimi izdatki. Oni nočejo ohranitve službene dolžnosti, ki se jim zdi v soglasju s svobodo. Oni nočejo, da bi imeli neproduktivni oboroževalni izdatki prednost pred produktivnimi kulturnimi izdatki. Oni nočejo, da bi bilo človeštvo zopet izpostavljeno samouničenju kakor v tej vojni. Oni tudi nočejo, da bi stopila za vojno z orožjem, ki mori ljudi, gospodarska vojna s celinskimi šikanami in blagovnim bojkotom, ki bi ruinirala ljudi.

Zategadel zahtevajo, da naj namesto internacionalne anarhije, ki je vladala do vojne in pripeljala do vojne, stopi internacionalni pravni red, da naj se uredi vsi prihodnji prepri, vsi brez izjeme, potem razsodišč in posredovalnih svetov; da bi splošno razoroženje nadomestilo tekmovalno oboroževanje; da naj sistemu zveznih pogodb in koalicij sledi zveza narodov, kateri bi se morali pridružiti vsi narodi, ki so dobre volje.

Večna vojna ali zveza narodov — tretje ni mogoče.

Predpogoj zveze narodov, te resnično velike misli prihodnosti, je pa po mnenju vseh inozemskih demokratov in pacifistov, tudi nevtralnih ta, da je k veliki svetovni zvezi združenim narodom **demokratična podlaga**. Oni mislijo, da v modernih časih vojna nikoli ni bila želja večine kakega kulturnega naroda, vedno le produkt politike mogočnih manjših klik. Ako bo odpravljena tajna diplomacija, ako bo splošno vladalo ljudstvo, ako bo povsod večina odločala o vojni in o miru, tedaj bo končno tudi konec vojne, tako dolgo tudi ne bo zveza narodov in s to trajni mir več le utopija.

To so ob kratkem misli onih inozemcev, od katerih pravi »Kreuzzeitung«, da hočejo demokratizacijo Nemčije, ker jo žele oslabiti. Ali ima ta konservativni list inozemske demokrate za

bedake? Oni imajo v svojih deželah demokracijo in enako volilno pravico, parlamentarno vladanje, odločitev ljudstva o vojni in miru. Oni se bore z vso svojo močjo za vzdrževanje svojih notranjih svoboščin proti reakcionarjem v svojih lastnih deželah, katerim je vojna dobrodošel povod, da glodajo na demokraciji. Oni žele to, kar se jim zdi, da je dobro, tudi za Nemčijo. In to ne delajo morda s skritimi nameni, kar je napravilo Anglijo in Ameriko veliko, da bo storilo Nemčijo majhno? Kdor v inozemstvu si želi demokratizacije Nemčije, to stori iz ravnostnih vzrokov, iz katerih stremimo mi sami po tem cilju: ker mora biti demokracija smrtni sovražnik vojne edino poročstvo, ki nam nudi trajen mir.

Demokratizacija države pomenja okrepitev države. Vsekakor ne v popolnoma vojaškem smislu. Vendar to ne sme več biti merodajno v bodočnosti. V zvezi narodov ni nobene vojaške tekme, le gospodarska, znanstvena, umetniška, kulturna. Demokratizacija pomenja oprostitev vseh moči naroda, pomenja odstranitev vseh ovirajočih privilegijev, pomenja razvojno možnost za vse zmožne, pomenja podreditev vseh posameznih in razrednih interesov za splošni blagor, pomenja solidarnost interesov širokih mas z onimi države in s tem v resnici največjo okrepitev države.

Kdor služi demokratizaciji Nemčije, ta služi svoji domovini, vsekakor poleg tudi celoveštvu.

Iz Prage.

16. julija 1918.

Narodni Odbor se je konstituiral v soboto. V predsedstvu so dr. K. Kramář (državnopravni demokrat) V. Klofač (češki socialist) dr. F. Soukup (češki socialni demokrat) in A. Švehla (agrarec). V odboru je deset socialnih demokratov, med njimi ss. Stivín, Hampl, dr. Meissner, tedaj celo oni, ki niso bili posebno vneti za sodelovanje z buržoazijo. Zanimivo in zelo čudno je, kar piše Klofačev »Ponedelnik« o tem Narodnem odboru. Pravi, da sta ga omogočili socialistični stranki, ki da sta v interesu stvari v mnogo — in marsičem koncedirale... Če je to res in kaj je res, se bo pokazalo.

Fakt je pa že, da shod, ki ga je sklical na nedeljo 14. t. m. soc. dem. stranka na Kr. Vinohrady, prav tam, kjer je bil nedavno razbit — ni bil razbit in da je dr. Šmeral nemoteno govoril... Pokazalo se je, da razgrajati niso bili delavci, ampak tisti, ki na delavskem shodu niso imeli nič iskati.

Po deželi in v Pragi se vrše velika manifestacijska zborovanja učiteljev za boljši in večji košček kruha. V Pragi so nastni uslužbenci ustanovili velenakupno družbo, ki naj jim pomaga; učitelji so sklenili, da bodo postali člani.

Češka socialistična stranka pozivlja lokalne organizacije, naj pomagajo ubogim, ki nimajo ničesar v usta, da bodo sedanje ter gladne tedne mogli vzdržati...

Tako si hočejo pomagati!

Hudo je sicer pri nas. K vsemu pa so še vedno politične persekucije. Te dni so celo ustavili — Narodno Politiko, list, ki ga ni bolj pohlevnega v narodu! Ustavili so ga za cele tri dni! — Shode prepovedujejo. Dr. Ellenbogen je te dni pravilno orisal politiko avstrijskih vlad, ko je rekel, da delajo proti sporazumljenju med avstrijskimi narodi in da na neverjetne načine odbijajo od sebe vse pametne češke ljudi. Razume se, da je Seidlerjev govor o nemškem kurzu v Avstriji v Pragi in na Češkem zelo »pomirjevalno« vplival.

Jesti malo, svobode malo — persekucij vse polno — no, rad bi poznal tistega, ki misli, da se ob takih razmerah dela za težnje vlade ugodna politika...

Politični pregled.

Iz parlamenta. V poslanski zbornici se prične danes debata o češkem predlogu na obtožbo Seidlerjevega kabineta; jutri se bo vršilo glasovanje. Navadna večina zadostuje, da se predlog izroči odseku. Debata o vojaških dogodkih na fronti in v zaledju se bo vršila v sredo in četrtek — najbrže v tajni seji, v petek pa pride na dnevni red proračunski provizorij, ki odloči Seidlerjevo osodo.

Državni proračun za leto 1918/19. Finančni minister je predložil državnemu zboru redni proračun za dobo od 1. julija 1918. do konca junija 1919.

Proti nemškemu kurzu. Poslanci Haberman in tovariši so vložili vprašanje na ministrskega predsednika zaradi njegove izjave o vztrajanju pri nemškem kurzu ter zahtevajo pojasnila, ali je bila ta izjava podana z najvišjim pooblastilom in ali sloni na sklepu ministrskega sveta. Isti poslanci so vložili ostro interpelacijo na slovanske ministre v Seidlerjevem kabinetu: Cwiklinskega, Twardovskega, Horbaczewskega, ali je podal min. predsednik izjavo o nemškem kurzu z njihovo vednostjo in njihovim privoljenjem, kaj hočejo storiti, ako ni bilo tako, ali kako se hočejo opravičiti pred slovansko javnostjo in svojo vestjo, ako so v izjavo privolili.

Dogodki na italijanski fronti. Nemški poslanci so vložili nujno vprašanje do domobranskega ministra, v katerem pravijo: Sporočila ministrskega predsednika dr. Wekerla v ogrskem državnem zboru in druga poročila ter vesti na naši ofenzivi na italijanski fronti, o slabem vodstvu in o poteku umikanja preko Pijave nadalje vesti o brezuspešnosti našega obstreľevanja s plinom, o nedostatnosti letalske službe ter o slabi skrbi za ranjene in bolne dajejo podpisanim povod za tole vprašanje do vlade: Ali je vlada pripravljena dati natančno pojasnila o dogodkih na jugozapadni fronti ter tako izpodbiti neutemeljenim vestem tla in pojasniti resnične dogodke, kar more edino pomiriti prebivalstvo.

Je-li se je »Szent Istvan« potopil vsled izdajstva? Poslanec dr. von Mühlwert in tovariši so v poslanski zbornici vložili interpelacijo glede velike bojne ladje »Szent Istvan«, ki se je v noči 10. junija ob nekem dalmatinskem otoku potopila. Z ozirom na vesti, ki krožijo o tem dogodku, vprašajo interpelanti, ali se je nesreča pripetila vsled malomarnosti ali pa gre morebiti za izdajstvo vojaške tajne, oziroma kedo je izdajalec? Ali so se storile vse potrebne priprave za rešitev posadke.

Obrtna šola v Trstu. Poslanec dr. Rybář je izročil ministru za javna dela spomenico, ki zahteva, naj se na državni obrtni šoli v Trstu uvedejo slovenske vspretnice, ker sedanja organizacija te šole ne odgovarja željam in potrebam slovenskega prebivalstva.

Maksimalne cene za moko na Ogrskem. Ogrski uradni list objavlja naredbo, tičočo se izdelovanja pšenične in ržene moke ter glede odstotkov, do katerih se mora izmleti žito, za tako zvano »mulerco«, moko za kuho in za krušno moko. Maksimalna cena za fino moko je določena na 96 kron 50 vin., za moko za kuho na 80 kron in za krušno moko na 50 kron; za rženo moko na 87 kron 30 vin. Maksimalna cena za otrobe 35 kron.

Volilna reforma na Ogrskem. Ogrska poslanska zbornica je v petek nadaljevala podrobno debato o volilni reformi. Z ozirom na dejstvo, da je zbornična večina v protislovju z dogovorji odklonila skoraj vse predloge ministrskega predsednika Wekerleja, je poslanec grof Batthiany v imenu Karolyijeve stranke izjavil, da se stranka nadaljnje razprave o volilni reformi ne bo udeleževala. Člani stranke so na to zapustili zbornično dvorano.

Državni tajnik Hintze. Novi državni tajnik za vnanje zadeve, admiral von Hintze, je nastopil svoje službeno mesto. Nastopajoč svoje službeno mesto je novi državni tajnik poslal vnanjemu ministru grofu Burianu brzojavko, v kateri izjavlja, da z veseljem pozdravlja stremiljenja, ki merijo na to, da se zveza med Avstro-Ogrsko in Nemčijo razširi in poglobi. Smatral se bo srečnega, če se v bližnji bodočnosti posreči, ovenčati uspehe naše trdne zveze z zmagovitim častnim mirom.

Baltiška mornarica protirevolucionarna. »Narodno Djelo« javlja, da je revolucionarji tribun povelnika baltiške mornarice zaradi protirevolucionarnih spletk obsodil na smrt in dal obsodbo tudi takoj izvršiti. Celokupno baltiško brodovje so zaradi protirevolucionarnega delovanja njegove posadke proglasili kot domovini sovražno izven zakona. Admiral Zarubajev je dobil od sovjetske vlade naročilo, da porušita baltiško brodovje.

Nova republika v Rusiji. Kijevski listi poročajo, da se bo 15. septembra vršil v Ufi ustavodajni zbor nove tatarske republike, ki naj obstoja iz gubernij Samara, Orenburg in Ufa.

Konferenca angleških rudarjev. Konferenca angleških rudarjev je sprejela z veliko večino predlog, da mora v bodoče najnižja meza rudarjev znašati dnevno 10 šilingov. Nadaljnji predlog zahteva, da se mora štiri tedne

pred sklepom miru normalni delovni dan vseh rudarjev znižati na šest ur. Če se to ne zgodi, ne bo za odpuščene vojaške mobilenega dela. Tretji predlog zahteva šest dni mezde za pet dni dela.

Zvišanje davkov v Angliji. »Corriere della Sera« poroča iz Londona: V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da bo angleški zakladni minister za prihodnje proračunsko leto zahteval zvišanje vseh davkov za 65 odstotkov.

Vojna v vzhodni Afriki. Vrhovni angleški poveljnik v vzhodni Afriki, general Northey poroča, da znaša nemška armada v vzhodni Afriki v četrtem vojnem letu še približno 1000 mož — 150 Evropejcev in 850 askarijev. Upati je, da bo vojna v kratkem končana.

Japonska intervencija v Sibiriji. Nek diplomatični sodružnik londonskega lista »Daily Chronicle« poroča, da je v bližnji bodočnosti pričakovati intervencijo alirancev v Sibiriji. Brezdvomno se je že dosegel sporazum med Japonsko in Združenimi državami, ki bo usodnega pomena za Sibirijo. Akcija pa bo omejena le na Sibirijo.

Dnevne beležke.

Izpred nezgodne zavarovalnice. V seji 18. t. m. v Trstu se je razpravljalo o sledečih prošnjah: 1. Rudar Gliebe Ivan iz Kočevja je tožil zavarovalnico, ker mu je v rudniku sina ubilo. Tožba je bila zavrnjena, ker njegov obstoj ni bil odvisen od sinovega zaslužka. 2. Rudarjeva vdova Ivana Falisco iz Labinja je prav tako izgubila pri delu v rudniku enega svojih sinov. Tudi njena tožba se je zavrnila iz vzroka kot pod točko 1. — 3. Brenkovič Justina, rudarjeva vdova iz Labinja je tudi izgubila sina v rudniku. Tožba tudi zavrnjena, ker ni bil njegov obstoj sedaj še odvisen od sinovega zaslužka. (Op. por.: Zanimljivo je, koliko nesreč se zgodi v Labinju in Kočevju — šele iz tožba se izve; drugače se bi sploh ne izvedelo koliko žrtev požre nenasitni kapital!) 4. Soklič Andrej iz Save ima pohabljen roko. Tožil je za odškodnino. Ker ni vsled tega na zaslužku nič prikrasjan, se je tožba zavrnila. 5. Tudi Kapus Jožef je utrpel nezgodo v tovarni. Ker je še vedno »zmožen« za delo, se je tožba zavrnila. — Kakor videti, gospodje v zavarovalnici zavrnejo vse. Ne oziraje se na to: kaj bo, ampak: kaj je. Danes seve vsak delo dobi če hoče delati, če tudi težko, — ali kaj bo pozneje, ko dobe tovarne druge moči, ko delavec s pohabljen roko ne bo več tako »dobrodošel« kot danes?! In kaj, ko bodo očetje ali matere starejše in — sinov ne bo?! Pa kaj mar to ljudem danes...

Urednik »Laibacherice«. g. profesor Anton Funtek, je odstopil od uredništva ljubljanskega uradnega lista. Naslednik mu še ni imenovan.

Italijanske lire iz zasedenega ozemlja severne Italije se lahko odslej zamenjajo tudi pri vseh vojaških blagajnah v zaledju, ki so dobile nalog, da zamenjajo bankovce po kurzu 1 lira — 95 vin.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici, r. z. z. n. z. v likvidaciji naznanja, da se vrši skupna seja njenega likvidacijskega odbora, načelstva in nadzorstva v soboto, dne 27. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, Janez Trdinova ulica št. 6. Vabijo se s tem k zanestljivi udeležbi vsi člani posameznih odborov, pa tudi vsi drugi zainteresenti, predvsem zadrugniki in upniki. Vsled neznanih sedanjih naslovov se posebna vabila ne morejo razposlati. Dnevni red te skupne seje obseza med drugimi važnimi zadevami: predložitev bilanc zadnjih vojnih let in dogovor glede nadaljevanja likvidacije s posebnim ozirom na vojno škodo, ki je zadrugo zadela.

Povišanje tovarnih tarifov na državnih železnicah. Tarifni oddelek državno-železniškega sveta se je baval v zadnji seji z izdatnim zvišanjem tovarnih tarifov, kakor ga zahteva vlada. Povišanje bo izvedeno v najkrajšem času.

Vabilo na shod konsumentov aprovizacije južne železnice, ki se bo vršil v torek, dne 23. julija 1918 ob pol 8. zvečer v salonu hotela »Ilirije« z naslednjim dnevnim redom: 1. Volitev kandidatov za gospodarski odbor. 2. Slučajnosti. Tudi žene naj pridejo.

Premeščenje ljubljanskega strelskega polka. Na zadnji seji poslanske zbornice sta poslanka dr. Ravnihar in vitez Pogačnik protestirala proti premeščenju ljubljanskega strelskega polka iz Ljubljane. Minister je izjavil, da se je tudi sam premeščenju dolgo ustavljal, da pa se je moral naposled ukloniti, ker so mu na visokem mestu izjavili, da je premeščenje neobhodno potrebno.

Pokopali so včeraj g. Janko Pavlina, uslužbenca državne železnice. N. v. m. p.!

Občni zbor Dramatičnega društva v Ljubljani. Dne 18. t. m. se je po preteku štirih let vršil občni zbor ljubljanskega Dramatičnega društva, ki ga je v odsotnosti predsednika in podpredsednika vodil t. č. tajnik A. Pesek. Po njegovem poročilu o društvenem delovanju tekom minule dobe, je pozdravil občni zbor v imenu zveze Dramatičnih društev t. č. predsednik Fr. Govekar, in opozarjal zlasti na to, da bodi prva skrb društva ustanoviti igralski pokojninski sklad, ki bode zajamčil članom

našega gledališča brezskrbno ostarelost ter primerno podporo v slučaju bolezni. Dr. Josip Ažman je predlagal, naj se tak pokojninski zaklad takoj ustanovi, doženejo premoženjske razmere Dramatičnega društva dogovorno s prejšnjim odborom ter uredi razmerje Dramatičnega društva in gledališkega konzorcija. Nato se je vršila volitev predsednika ter je bil z vzklikom izvoljen g. veletržec Alojzij Lilleg. V odbor so bili voljeni gg. I. Kralj (podpredsednik), A. Pesek (tajnik), Fran Govekar, dr. Iv. Grafenauer, dr. Jure Adlešič, Gustav Praprotnik, dr. Jos. Ažman in J. Krofta; za preglednika gg. dr. Izidor Cankar in dr. Albert Kramer; za odbornika namestnika gg. Janko Bleiweis Trsteniški in Fr. Serafin Finžgar. — Odstopivšemu predsedniku se je zrekla zahvala. — Nato se je vršila seja upravnega sveta ter sta obširno poročala o sedanjih pripravah za bodočo sezono člana ravnateljstva dr. Jos. Ažman in Fr. Govekar. Deželni odbor kranjski je že odredil, da se je oder temeljito popravil ter se sedaj ureja električna instalacija ter popravlja polišstvo; isti je tudi prevzel plačevanje zavarovalnine ter je dovolil, da traja sezona od 15. septembra do 15. maja. Angažmani so do malega vsi sklenjeni ter se sprejemajo le še člani za zbor ter za dramatično (igralsko, pevsko in plesno ter godbeno) šolo. Upravni odbor je vzel poročili odobruje na znanje.

— **Naročila za lože in sedeže v »Slov. narodnem gledališču«** se sprejemajo v gledališki pisarni vsak dan dopoldne do 12. in zvečer do 6. Pripominja se izrečno, da se ni doslej oddala še nobena loža in noben sedež, nego so zabeležujejo le imena dotičnikov, ki reflektirajo na eno ali drugo. Ker bodo abonenti razdeljeni na tri dele, A, B, C, bo treba gledališče trikrat zasesti ter se bodo oddajale lože in sedeži trojnimi abonentom. Potemtakem se je nadejati, da bo mogoče ugoditi vsem željam, seveda kolikor bo to dopuščalo število razpoložljivih prostorov. P. n. občinstvo blagovoli se čim prej prigrisati, da bo mogoče konzorciju abonentne razdeliti in po možnosti vsakomur ugoditi. Cene lož in sedežev pa danes še niso določene, ker se sestavi proračun šele potem, ko bodo znani stroški na podlagi podpisanih pogodb.

— **Nevito in točo** so imeli včeraj popoldne na Brezovici in Dobrovi ter še dalje po krajih v smeri proti Škofji Loki. Padala je jako debela toča.

— **Zagorje ob Savi.** Včeraj dne 21. t. m. se je vršila seja občinskega odbora, ki bi se morala vršiti že v mesecu aprilu, na podlagi sklepa občinske seje z dne 17. marca t. l., ali seji se še sedaj ni predložilo obračunov občinske aprovizacije, ker odbor tako dolgo ni sestavil računov in jih še sedaj ni popolnoma uredil ter dal preglednikom pregledati. Na predlog socialno demokratičnih odbornikov se je dalo še štiritedenski rok, v katerem pa mora biti vse izgotovljeno in sklicana seja. (Res lepe razmere v aprovizacijskem odboru). Dnevni red je obsejal 25 točk. Odbornikov je bilo 18 navzočih. Računski sklep občinskega imetja se je vzel v znanje. Razširjanje šole na Toplicah v sporednico se sklene. Nekemu prosilcu se dovoli gostilniška koncesija, šest prosilcev se sprejme v občinsko zvezo, enemu prosilcu se dovoli podpora, vsem, ki dobivajo ubožno podporo, se poviša ista za 50 odstotkov na predlog sodruha Rancingerja. Podpornim društvom »Mladiki«, visokošolcem v Gradcu in na Dunaju, društvu ki podpira invalide, se je dovolilo v različnih zneskih vsega skupaj 400 kron. Osmo vojno posojilo ne podpiše občina, ker ima prevelike dolgove in ker je rok za podpisovanje že potekel. Na znano okrožnico deželnega odbora se je sprejela od socialno-demokratičnih odbornikov predlagana naslednja resolucija: Z ozirom na okrožnico visokega deželnega odbora vojvodine Kranjske z dne 21. junija t. l. sklene občinski odbor v Zagorju v svoji seji dne 21. julija 1918, da take in enake okrožnice političnega značaja visoki deželni odbor sploh ni upravičen podajati občinam, manj pa še jim diktirati kakšne sklepe naj sprejemajo, ker s tem krši občinsko avtonomijo. Občinskemu odboru in tukajšnjemu prebivalstvu sploh ni znano o kaki protiaustrijski agitaciji Trumbiča in njegovih tovarišev, raditega gre k dnevnemu redu preko mu predložene okrožnice. Sklene pa obenem, in sicer v informacijo visokemu deželnemu odboru, da je prebivalstvo občine Zagorje kakor tudi občinski odbor za združevanje vseh Slovanov (Slovencev, Srbov in Hrvatov) v enoto Jugoslavije na popolnoma demokratični podlagi z uvedbo v vseh zastopih od najnižjega do najvišjega splošne enake in tajne volilne pravice, tako, da bo sploh ves narod o svoji usodi brez kakšne ovire sam odločeval. Nadalje, da je največja želja tukajšnjega prebivalstva, da se prične takoj mirovno pogajanje z našimi nasprotniki ter sklene mir brez vsake aneksije ali vojne odškodnine, brez ponižanja tega ali onega naroda, ker le tak mir bo omogočil tudi trajni mir. Občinski odbor tudi zagotavlja visoki deželni odbor, da je proti vsaki šovinistični agitaciji, ki bi utegnila podaljšati vojno ali poostriiti sovraštvo med narodi, da je za sporazum narodov, na podlagi katerega bo mogoče vsakemu narodu njegov gospodarski, politični in kulturni obstoj; odklanja torej vsako narodno hujskarijo, naj pa si pride od kateregakoli naroda ali politične stranke, ker je uverjen, da so take hujskarije le v škodo naroda samega. Resolucijo je soderbal utemeljil, katera se je potem sprejela z večino glasov, proti resoluciji se je izrazil samo demokrat nove stranke, kateremu posebno zahteva miru ni bila

všeč. Najbrže dobiva od obrtne zbornice precej podplato in usnja. Čevlji pa stanejo danes tudi časi približno 200 kron par in to je seveda čevljarjem mojim vseč. Tudi v obrtno-nadaljevalno šolo se je izvolilo sodruha Riharda Rancingerja z 11 glasovi. Drugi glasovi so bili razcepljeni na razne kandidate liberalne stranke. Dve nadaljnji okrožnici deželnega odbora sta bili prečitani in potem se je seja, ki je trajala približno tri ure, zaključila.

— **Nova centrala.** Uradni list priobčuje vladno naredbo, s katero se ustanavlja avstrijski glavni urad za demobilizacijo vojnega materiala.

— **»Fremdenblatt«** ni več glasilo zunanjega urada. Odkar je odšel grof Czernin in je prevzel posle zunanjega ministristva grof Burian, je prenehal tudi »Fremdenblatt« biti glasilo zunanjega ministristva.

— **Strahovito neurje** je razsajalo te dni ob Osojskem jezeru. Toča je pobila vse pridelke, žito, sadje in deloma celo krompir. Padala je v velikosti golobega jajca in tako gosto, da je ležalo ponekod za več centimetrov na debelo.

— **Mlada samomorilka.** V Mariboru se je zastrupila komaj šestnajstletna Jožefa Renner, uslužbenka v neki lekarni. V smrt jo je gnal baje obup, ker je izvedela, da je njen ljubimec-vojak že — oženjen.

— **Zaplenjena ženitovanjska pojedina v Mariboru.** V torek, dne 16. julija se je poročila hči gostilničarja Tscharre v Mariboru z nekim bogatim trgovcem. Ko so gostje prišli iz cerkve, jih je čakalo nemalo presenečenje, kajti bogato pripravljena pojedina je bila zaplenjena. Zaklal je bil nevestin oče prašiča, vrednega 5000 K, in pripravljene so bile najrazličnejše jedi, tudi fino pečivo iz bele moke. Ljudi, ki stradajo, tudi v Mariboru ne manjka, zato so bili veseli, kdor je kaj dobil. Nevolja radi take bogate pojedine pa je bila med občinstvom velika, ker štiri dni ni bilo kruha in so neizrečno trpeli posebno otroci.

— **Tat, ki se je javil.** Nedavno je nekdo pokradel v neki zagrebški čevljarnici večjo množino usnja v vrednosti več tisoč kron. Sedaj pa se je tat javil — z bojišča in poslal svoji žrtvi od tam dopisnico, v kateri se najlepše zahvaljuje za usnje, ki ga je pokradel in se priporoča za drugič. Končno pravi, da ga čez mesec dni zopet poseti in ga prosi, naj pripravi zopet kaj zanj. Na koncu ga lepo pozdravlja.

— **Ukrajinski železničarji stavkajo.** Na ukrajinskih železnicah je izbruhnila splošna železničarska stavka. Promet stoji že od 18. t. m. dalje.

Vojna.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 20. julija. Uradno se razglašajo: Na tirolski zapadni fronti je bojno delovanje včeraj znatno oživelo. V ozemlju Adamello smo več italijanskih sunkov zavrnili. Na Monte Cavento smo morali neko izpostavljeno opirališče prepustiti sovražniku. V Albaniji je danes zjutraj severno Barata prišlo do novih bojov, ki še niso pončani.

Dunaj, 21. julija. Uradno se razglašajo: Na visoki planoti Zugna so se razbili sovražni napadi deloma v artiljerijskem ognju, deloma v boju z ročnimi granatami. Pri Asiagu se je izjalovil angleški sunek. Boji v Albaniji so se polagoma razširili na cel odsek med gornjim tokom reke Devoli in med morjem.

Francoska protiofenziva.

Berlin, 20. julija. Armadna skupina krajevniča Ruprechta: Bojno delovanje Angležev se je zvišalo v nekaterih odsekih. V smeri na Meteran, severno Merrisa in vzhodno Vieux Berquina je sovražnik dopoldne luto napadel. Meteran je osvojil, na ostalih točkah smo da zavrnili. Znatno število vjetnikov je ostalo v naših rokah. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Med Aisno in Marno traja bitka dalje. Vnovič je skušal sovražnik predreti našo bojno fronto. Oklopni vozovi so rano zjutraj vdrl v posamezne dele naših sprednjih črt. Po srditem boju se je prvi sovražni sunek opoldne razbil na višinah jugozapadno Soissons, zapadno Hartennesa in severozapadno Chateau Thierry. Letalci so poročali o pohodu sovražnih kolon na bojišče, kar nam je bilo znamenje, da bo sovražnik nadaljeval svoje napade, kar se je proti večeru po močni artiljerijski pripravi tudi zgodilo. Med Aisno in reko Ourcq so se sovražni naskoki razbili v našem artiljerijskem ognju. Severno Hartennesa smo vrgli sovražnika čez njegove izhodne črte nazaj. Naši oddelki poročajo o najtežjih izgubah sovražnika. Veliko število oklopnih voz leži razbitih in razstreljenih pred našo fronto. Južno Marne čez dan zmerno streljanje. Jugovzhodno Mareuila smo odbili pomovne delne napade. Tekom noči smo umaknili naše južno Marne stoječe čete, ne da bi to opazil sovražnik, nazaj na severni breg

reke. Jugozapadno in vzhodno Reimsa krajevni boji. Severnozapadno Souaina smo francoske napade krvavo odbili. Včeraj smo zopet sestrelili 30 sovražnih letal in 7 priveznih balonov.

Berlin, 20. julija zvečer. Na bojišču med Aisno in Marno so se razvili novi boji.

Berlin, 21. julija. Armadna skupina krajevniča Ruprechta: Močnemu artiljerijskemu boju so sledili med Beaumontom in Hamelom angleški infanterijski napadi, ki smo jih odbili s krvavimi izgubami. Ravnotako so se izjalovili proti večeru angleški napadi vzhodno in jugozahodno Hebuterna. Armadna skupina nemškega prestolonaslednika: Severno Aisne je napadel sovražnik med Nuvronom in Fontenoyem. Vse napade smo odbili. Med Aisno in Marno je skušal sovražnik dobiti bitko, in je podprl svoje bojišče v ta namen z vedno novimi divizijami. Sovražnika smo odbili in mu zadali veliko izgub. Na najtežjih mestih bojišča so Francozi razpostavili svoje pomožne narode iz Alžira, Tunisa, Maroka in Senegala. Senegalski bataljoni, razdeljeni med francoske divizije, so napadali za oklopnimi vozmi pred francoskimi vojniki. V francosko vojsko so uvrščeni tudi Amerikanci, Angleži in Italijani. Po dvodnevni bitki so prešle naše čete včeraj k protinapadom. Napadi so se vršili brez artiljerijske predpriprave; po zgledu sovražnika smo napadali za oklopnimi vozmi. Zmagoslavni izid te bitke lahko primerjamo uspehom, ki smo jih na tem ozemlju že večkrat dosegli. Na višinah jugozapadno Soissons so se izjalovili vsi sovražni napadi, ki so bili namerjeni na mesto. Pod vodstvom oklopnih vozov se je vrgla sovražna infanterija sedemkrat na cesto Soissons-Chateau-Thierry. Severnozapadno Hortennesa smo odbili sovražni napad že pred našimi črtami. Umikajočemu sovražniku smo sledili z uničevalnim ognjem naše infanterije, artiljerije in strojnih pušk. Severnozapadno Chateau Thierry so naše čete hrabro vztrajale v močnem artiljerijskem ognju in hudih napadih Amerikancev, ki so imeli zelo veliko izgub. Pomoči so umaknili svojo obrambno črto v ozemlje severno Chateau Thierry. Jugozapadno Reimsa je izvedel sovražnik na naše postojanke med Marno in Ardre hude napade. Na pomoč so prišli tu Francozom in Italijanom tudi Angleži. Vse napade smo odbili. Boja so se živalno udeleževali tudi vojni letalci in metali na napadajočo četo infanterijo in na oklopne vozove bombe. Sestrelili smo včeraj 24 sovražnih letal in 3 privezne balone. Stotnik Berthold je izvojeval svojo 39., nadporočnik Loerzer svojo 28. in poročnik Billik svojo 24. zračno zmago. V Champagni le krajevni infanterijski napadi.

Obstreljevanje Pariza in Chalonsa.

Ženeva, 21. julija. Obstreljevanje Pariza je bilo zadnje dni izredno luto. Domneva se, da so se dalekostrelni topovi precej približali mestu in da letalci vodijo obstreljevanje. »Progres de Lyon« javlja, da tudi Chalons obstreljujejo dalekosežni topovi.

Pred peto zimsko vojno.

Pariz, 21. julija. Pariško časopisje poroča, da se pripravlja peta zimsko vojna. Prihodnje pomlad da bo Amerika poslala svoje milijone in potem da bo premoč pomagala ententi do zmage.

Zadnje vesti.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 20. julija. Proračunski odsek poslanske zbornice je razpravljaj danes o proračunskem provizoriju. Razpoloženje je skrajno napeto. Pričakovati je važnih dogodkov in že v bližnjih dneh nove ministrske krize. Vladi nasprotne stranke, Čehi, Jugoslavlani in Poljaki so se v obilnem številu oglasili za besedo, a posamezni govorniki so le kratko govorili, da se ne bi zavleklo glasovanje o proračunskem provizoriju. Nemške stranke pa so skušale glasovanje kolikor mogoče zavleči ali pa sploh onemogočiti z namenom, da bi plenum zbornice v torek brez odsekovnega poročila pričel proračunsko razpravo. Najbolj ostro opozicijsko razpoloženje je vladalo pri Poljaki, ki silijo na to, da se posvetovanje v odseku dovede do zaključka in da se pride do odločilnega glasovanja proti Seidlerjevemu kabinetu. Ostra opozicija se obrača tudi proti tajni seji, v kateri naj bi se razpravljalo o vojaških dogodkih ob Piavi. Opozicija zahteva, da se debata izvrši v javni seji. Že danes popoldne se je pokazalo, da se kriza ne da več zadržati. Nemške stranke so predlagale, naj se glasovanje odloži do torka, ker je bilo jasno, da v odseku ni dobiti večine za odobritev proračunskega provizorija. Ob štirih popoldne se je izvedelo v odseku, da se je ministrski predsednik podal k cesarju, da mu poroča o položaju, in da je sklican ministrski svet. V odseku navzoči ministri so odšli, da se udeležijo mini-

strskega sveta. V finančnem odseku je bil na to sprejet kompromisni predlog, da se glasovanje o proračunu odloži do pondeljka. — O poteku seje se je izdalo naslednje poročilo: Proračunski odsek je razpravljal danes o proračunskem provizoriju. Za poročevalca je bil izvoljen poslanec dr. Steiwender. Poslanec Zenker je predlagal, da se provizorij dovoli samo do 30. oktobra 1918. Govorilo je več govornikov; končno je poslanec Teufel predlagal, naj se razprava odloži do torka, a predlog je bil odklonjen. Seja se je popoldne nadaljevala. Poslanec Teufel je ponovil svoj predlog, naj se posvetovanje odloži, ter zahteval, naj se konstatuje sklepčnost. Teufelov predlog je bil z 28 glasovi proti 24 glasovom odklonjen. Razširja se vest, da je ministrski svet sklenil, podati cesarju demisijo.

Hrvatski sabor odgođen.

Zagreb, 20. julija. Hrvatski sabor je bil danes na nedoločen čas odgođen. Današnja seja se je pričela ob splošni pozornosti. Koalicija, na čelu ji ban pl. Mihalović, je predložila saboru tajne dokumente glede zahteve frankovcev po vojaški diktaturi na Hrvatskem. Frankovci se v znak protesta seje niso udeležili. Seja je trajala do osmih zvečer. Prišlo je do zanimivih razkritij. V enem predloženih dokumentov se pravi med drugim: Podpisani hrvatski poslanci zahtevajo, naj se postavi na čelo hrvatske uprave c. in kr. general, ki naj se opira proti velesrbski koaliciji na lojalne stranke. Ob osmih zvečer je bila seja končana in sabor odgođen na nedoločen čas.

Zastave za perilo.

Praga, 20. julija. Praški mestni svet je sklenil, pozvati vse hišne posestnike, da naj zastave, ki se jim prašijo po podstrešjih, dajo rajše na razpolago za izdelavo moškega perila.

Krvavi boji na zapadni fronti.

Berlin, 21. julija. Wolffov urad poroča z meročajnega mesta: Vkljub temu, da francoska protiofenziva še traja, se ni bati neugodnega preobrata za nas. Vsak poskus, predreti našo bojno fronto, bi bil zaman. Mostišče južno od Marne je zavarovano. Reims je skoraj odrezan, Epernay, z ogromnimi zalogami streliva in drugega bojnega materiala, zelo ogrožen.

Rumunska demobilizacija končana.

Bukarešta, 21. julija. Demobilizacija rumunske armade je končana. Armada se je znižala sedaj na ono stanje, ki odgovarja pogodbi, sklenjeni s centralnimi državami.

Letalski boji ob Adriji.

Rim, 20. julija. Štab mornarice razglasa: Velika flotilja italijanskih hidroplanov je v četrtek zjutraj bombardirala vojaške naprave v Baru in v pristanišču zasedrane ladje. Naši letalci so se spustili prav nizko in so dosegli očitne uspehe. Vkljub silnemu obstreljevanju so se vsi naši letalci vrnili nepoškodovani.

Rim, 21. julija. Medtem ko so Italijani v četrtek napadli Pulj in dalmatinski otok Lastovo, so drzni angleški letalci uspešno bombardirali Kotor. Sovražna letala so izvršila protinapad in so Angleže zasledovala. Ti pa so napad odbili in svoje delo izvršili.

Cadorna pred vojnim sodiščem.

Lugano, 21. julija. Odstavljeni italijanski general Cadorna, Capello in Porro pridejo pred vojno sodišče.

Bivši car ustreljen.

Berlin, 21. julija. Glasom poročil iz Moskve je bil bivši car dne 16. julija v Jekaterinoslavu ustreljen. Vzrok carjeve smrti je bilo naglo prodiranje češko-slovaških čet, katerim radeča uralska vlada carja ni hotela živlega prepustiti.

Moskva, 21. julija. Bivši car Nikolaj II. je bil dne 16. julija vsled razsodbe uralskega sovjeta v Jekaterinoslavu ustreljen. »Bjednota« javlja smrt bivšega carja z besedami: »Vsled sklepa revolucionarnega ljudstva je krvavi car v Jekaterinoslavu srečno umrl. Živio radeči teror!« Z dekretom z dne 19. julija se vse premoženje bivšega carja, bivših caric Aleksandre in Marije ter vseh članov bivše carske rodovine proglašajo za last ruske republike.

Vojno stanje med Anglijo in Rusijo.

Moskva, 21. julija. Razpravljajo o političnem položaju Rusije izvaja »Pravda«: Rusija mora postopanje Angležev in Francozov pozorno motriti. Povedati je treba polno resnico: Če ne formalno, obstoji že faktično vojna med Anglijo in Rusijo. Angleži nastopajo proti nam ne morebiti z oficialnimi notami, ampak z rovarstvom, da nas nekega dne žive ujamejo. Njih načrt je jasen: Združiti se hočejo s Čeho-Slovaki, nas odrezati od Sibirijske ter v Arhangelsku, Vologdi, Jekaterinoslavu in drugod podžgati protirevolucijo.

Ameriška križarka potopljena.

Washington, 20. julija. Mornariški oddelek razglasa: Neka križarka Združenih držav je bila danes potopljena. Na pomoč došli parnik je vzel preostalo posadko na krov.

Japonska nastopi v Sibiriji.

London, 21. julija. »Central News« poroča iz Tokija: Včeraj se je sestel japonski kabinet ter se je po daljšem posvetovanju odločil za intervencijo v Sibiriji. Ukrenili so se vsi potrebni koraki.

Aprovizacija.

S seje mestnega aprovizačnega odseka dne 20. t. m. je poročati, da je krušne moke še vedno dovolj na razpolago za peko kruha. Kakšne mlevske izdelke se razdeli na nove izkaznice za moko, bo razglašeno prihodnji teden. — Deželno mesto za dobavo klavne živine opozori mestna aprovizacija na v vedno večjem obsegu vršče se prekupovanje živine po deželi. Po vaseh in pri spekulantih se pokolje in razproda zelo veliko živine, posbno telet. Ljubljana je vsled te skrite kupčije zelo prikrajšana. Kontigent govejega mesa je v primeri z drugimi večjimi mesti zelo pičlo odmerjen. Zadnje tedne ne dobi aprovizacija skoraj nič telet, dočim Ljubljana že mesece prašičjega mesa niti videla ni.

Krompir za III. okraj. Stranke III. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, dobe zgodnji krompir v torek, dne 23. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Oddajal se bo na nakazila za mast po naslednjem redu: od 8. do pol 9. štev. 1 do 225, od pol 9. do 9. štev. 226 do 550, od 9. do pol 10. štev. 551 do 775, od pol 10. do 10. štev. 776 do 1100, od 10. do pol 11. štev. 1101 do 1325, od pol 11. do 11. štev. 1326 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 3 kg krompirja, kilogram stane 1 K 20 v.

Kavina mešanica za uradniške skupine. Stranke, ki so v posesti izkaznic I., II., III. ali IV. uradniške skupine, prejmejo kavino mešanico v torek, dne 23. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 2. do pol 3. I. skupina, od pol 3. do 3. II. skupina, od 3. do pol 4. III. skupina, od pol 4. do 4. IV. skupina. Stranka dobi za vsako osebo 1 zavitek kavine mešanice, ki stane 1 K.

Kavina mešanica na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo kavino mešanico v torek, dne 23. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 4. do pol 5. štev. 1 do 200, od pol 5. do 5. štev. 201 do 400, od 5. do pol 6. štev. 401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 zavitek kavine mešanice, ki stane 1 K.

Kavina mešanica za člane ubožne akcije iz Viča. Stranke z rumenimi izkaznicami B in C prejmejo kavino mešanico v torek, dne 23. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: Od 8. do 9. ves C, od 9. do pol 10. ves B. Stranka dobi za vsako osebo 1 zavitek kavine mešanice, ki stane 1 K.

Kavina mešanica za člane ubožne akcije iz Most. Stranke z rumenimi izkaznicami B in C prejmejo kavino mešanico v torek, dne 23. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 10. do 10. ves B, od 10. do 11. ves C. Stranka dobi za vsako osebo 1 zavitek kavine mešanice, ki stane 1 K.

Kisla repa za IV. okraj. Stranke IV. okraja prejmejo kislo repo na nakazila za mast v torek, dne 23. t. m. popoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 2. do pol 3. štev. 1 do 250, od pol 3. do 3. štev. 251 do 500, od 3. do pol 4. štev. 501 do 750, od pol 4. do 4. štev. 751 do 1000, od 4. do pol 5. štev. 1001 do 1250, od pol 5. do 5. štev. 1251 do konca. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 75 vin., vse druge stranke po 1 K 50 vin.

Prodaja praških klobas po znižani ceni. Mesnina aprovizacija bo prodajala klobase v vojni prodajalni v Gosposki ulici v torek, dne 23. t. m. popoldne strankam z zeleno izkaznico B od štev. 1 do 200. Vsaka oseba dobi četrt kilograma; kilogram praških klobas stane 4 krone.

Razno.

* Usoda vojnega invalida. V »Arbeiterwille« je bil priobčen nasledni inzerat: »Prosim za obleko. Sem popolnoma osirotel, brez sredstev, od l. 1901 v vojaški službi. Na fronti sem bil neprenehoma dve leti in pol, odklikovan sem bil s Karlovim križem, z bronasto medaljo in obema srebrnima križema I. in II. razreda za hrabrost. V enajsti soški bitki sem bil ranjen in bil kot vojni invalid pridelen za avizorja k Južni železnici, ki je prosila zame. Ker sem popolnoma brez sredstev in nimam sploh nobene obleke, prosim plemenite dobrotnike, da mi prepuste obnošeno obleko, če ne ne morem nastopiti službe. Fr. Brugger, v upravi kurilnice drž. železnice v Beljaku.« Štiri leta je služil cesarju, sedaj pa brez obleke... Lepa je ta...

* Na napačen naslov. »Dělnické Listy« pišejo: V časopisu »Allg. Anzeigen« smo brali ta inzerat: »Kateri dobri munijski delavci bi mogli s posojevanjem lepe obleke omogočiti uradniku nedeljni obisk cerkve. Cenj. ponudbe pod »Obleka I.« na administracijo tega lista.« — Inzerat beremo prvič, drugič, tretjič, ali brez uspeha. Munijski delavec naj bi posodil uradniku obleko, da bi mogel hoditi ta v cerkev! Zakaj se pa ne obrne uradnik na gg. župnike, dekane in vikarje v cerkvah, ki nosijo dosti, na mnogoštevilne vojne oderuhe in na one, ki so v vojski obogateli ter slekajo delavstvo sedaj iz poslednje srajce. Je-li mogoče ta inzerat le surova denunciacija delavstva?

* Novo zvišanje cen voznim listkom na železnicah? Ogrske državne železnice pripravljajo dalekosežno zvišanje svojih tarifov, kar bodo samoobsebi umevno uvedli kmalu tudi na avstrijskih državnih železnicah. Tudi osebne tarife bodo baje zvišali. Zvišanje bo znašalo najmanj 50 procentov sedanjih tarifov. Z ozirom na to bodo zvišali tudi tarife za blago itd. S tem se bodo povišali dohodki državnih železnic letno za najmanj 200 milijonov kron. Novi tarifi bodo stopili že najbrž v letošnji jeseni v veljavo. — To je nov napad na najrevnejše ljudi, ki naj bi na ta način prispevali k poplajanju državnih izdatkov; je to novo obteženje revežev, ki se morajo voziti čisto in daleč, da dobe kak živež. Tako bo mogoče kmalu samo najpremožnejšim voziti se.

* Strašna vročina na Ogrskem in na Balkanu. Kot poročajo, vlada na Ogrskem in na Balkanu, posebno v Srbiji, velika vročina. V Budimpešti je vročine 32, v Fünfkirchnu 30, v Zvorniku 30, v Belgradu 31, v Szegedinu 31, v Zagrebu 29 stopinj v senci.

* Kolera v Južni Ukrajini. »B. Z.« poroča iz Bukarešte po poročilih iz Odese, da je v južni Ukrajini kolera. Bolezen se zelo širi.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

GORICA - F. Batjel - LJUBLJANA
Stolna ulica 2-4 Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

— Delniška glavica —
K 10,000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fond okroglo
K 2,000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite